

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2020, în cauza penală în privința lui

*Rudi Gheorghe xxxxx, născut la xxxxx xxxx,
domiciliat în xxxxx, str. xxxxxxxxx*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 12.08.2019 – 17.02.2020;

Instanța de apel: 11.03.2020-25.05.2020;

Instanța de recurs: 10.08.2020 – 03.02.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 februarie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Rudi Gheorghe a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM.

În conformitate cu art. 55 Cod Penal al RM, inculpatul Rudi Gheorghe s-a liberat de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM, cu atragerea acestuia la răspundere contravențională.

Procesul penal în cauza penală privind învinuirea lui Rudi Gheorghe Feodor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM a fost încetat.

Rudi Gheorghe a fost atras la răspundere contravențională și i s-a aplicat sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 150 (una sută cincizeci) unități convenționale, ceea ce constituie la momentul comiterii faptei suma de 7 500 (șapte mii cinci sute) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la 10 aprilie 2019, aproximativ la ora 22:00, Rudi Gheorghe urmărind scopul de încălcare grosolană a ordinii publice, în urma unei înțelegeri prealabile cu încă două persoane în privința cărora a fost disjunsă cauza penală, într-o procedură separată, în timp ce se aflau pe str. xxxxx din mun. Orhei, în apropiere de căminul Colegiului pedagogic din Orhei, dând dovadă de necuviință și neobrăzare, încălcând grosolan ordinea publică, prin manifestarea unei bravuri și a unei forțe grosolane, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestată prin neglijarea premeditată a conduitei și liniștii în societate și printr-un cinism și o obrăznicie deosebită, în timp ce cet. Bargan Alexandru și minorul xxxxxx se aflau în automobilul de model „Seat Ibiza”, cu n/î „xxx xxx”, care era parcat, iar minorul xxxxxx se afla lângă același automobil, i-au atacat pe aceștia, aplicând mai multe lovituri cu pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului cet. Bargan Alexandru și minorilor xxxxxx și xxxxxx, precum și în automobil, amenințându-i cu aplicarea violenței fizice, acțiuni care au fost săvârșite în loc public.

Astfel, acțiunile lui Rudi Gheorghe au fost calificate în baza art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal, și anume *„huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor săvârșit de mai multe persoane”*.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul Procuratura raionului Orhei, Dodon Svetlana prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului Rudi Gheorghe să-i fie stabilită pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni și cu aplicarea art. 90 Cod Penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 (unu) an.

În motivarea cerințelor sale, apelantul a menționat că:

- instanța de fond în mod eronat a ajuns la concluzia că corectarea inculpatului Rudi Gheorghe este posibilă fără a fi supus răspunderii penale reieșind numai din datele despre persoana inculpatului precum *„caracteristica și comportamentul”* și că acesta este *„la prima abatere de la lege”, „a recunoscut vina”, „se căiește sincer de cele comise”,* fără a lua în considerație că pe parcursul examinării cauzei nu au fost stabilite toate condițiile necesare pentru a-i fi atenuată răspunderea, cu liberarea acestuia de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională;

- infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal comisă de către Rudi Gheorghe prezintă un grad prejudiciabil sporit în raport cu alte infracțiuni din grupul celor care au același caracter prejudiciabil, deoarece acțiunile lui Rudi Gheorghe au fost îndreptate spre încălcarea grosolană a ordinii publice, spre manifestarea unei bravuri și a unei forțe grosolane, prin care s-a exprimat o vădită lipsă de respect față de societate, manifestată prin neglijarea premeditată a conduitei și liniștii în societate, cu un cinism și o obrăznicie deosebită, dând dovadă de necuviință și neobrăzare și cu aplicarea violenței asupra a trei persoane, dintre care două erau minore, acțiunile lui Rudi Gheorghe fiind săvârșite pe str. Vasile Lupu din mun. Orhei, în apropiere de căminul Colegiului pedagogic din Orhei, în prezența mai multor persoane;

- astfel inculpatul, manifestându-și bravura grosolană, nu a ținut cont, în timpul comiterii acțiunilor huliganice, prin folosirea violenței asupra persoanelor și bunurilor ce aparțin persoanei, de consecințele care ar fi putut surveni în rezultatul comiterii faptei în astfel de circumstanțe, și anume de o posibilă afectare a personalității în ceea ce privește formarea și adoptarea poziției corecte și cuviincioase față de viață și de relațiile sociale cu privire la ordinea publică, integritatea corporală, sănătatea, libertatea psihică și morală a persoanei, precum și integritatea, substanța și potențialul de utilizare a bunurilor, fapte care au ajuns la cunoștința publicului, față de care s-a manifestat o lipsă totală de respect;

- nu s-a luat în considerație nici faptul că infracțiunea a fost săvârșită de către inculpatul Rudi Gheorghe fără motiv, fapt care scoate în evidență gradul de pericol social al inculpatului, care urmează a fi luat în vedere la individualizarea pedepsei;

- inculpatul nu a contribuit în nici un fel la descoperirea infracțiunii și nici la stabilirea adevărului, având în vedere că la audierea lui în calitate de bănuț, acesta nu a recunoscut vina de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal, și abia după ce au fost administrate toate probele suficiente pentru înaintarea învinuirii, la înaintarea acuzării, acesta a recunoscut vina de comiterea infracțiunii incriminate, iar în ședință de judecată, a solicitat ca judecata să fie efectuată în baza probelor administrate la urmărirea penală, în urma cărui fapt Rudi Gheorghe urma a beneficia doar de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul aplicării pedepsei cu închisoarea, ori de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, și nu de liberare de răspundere penală și atragere la

răspundere contravențională, pentru care necesita să întrunească anumite condiții;

- a fost insuficientă examinarea cauzei în procedură simplificată solicitată de inculpat, pentru a putea fi stabilit de către instanță că în cazul inculpatului Rudi Gheorghe au fost întrunite toate criteriile pentru a putea beneficia de liberare de răspundere penală, conform art. 55 Cod Penal și atragerea lui la răspundere contravențională;

- mai mult ca atât repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, nu a fost confirmată în vreun fel pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată;

- din declarațiile date de partea vătămată Bargan Alexandru la urmărirea penală, reiese că i-a fost pricinuit un prejudiciu material în sumă de 8 000 lei, fapt care a fost confirmat de pătimit și în una din ședințele de judecată la care a fost prezent;

- la pronunțarea sentinței de liberare de răspundere penală a lui Rudi Gheorghe în ce privește comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal și atragerea lui la răspundere contravențională, instanța nu a luat în considerație acest fapt, ci doar s-a rezumat la faptul că partea vătămată Bargan Alexandru nu a înaintat o acțiune civilă, circumstanță care nu exclude întru totul faptul că partea vătămată Bargan Alexandru nu ar avea careva pretenții materiale față de inculpat, mai ales că în ultima ședință de judecată partea vătămată Bargan Alexandru nu a fost prezent și nu a avut posibilitate de a se expune asupra acestui fapt;

- reieșind din împrejurările săvârșirii infracțiunii și din gradul prejudiciabil sporit al faptei comise, personalitatea inculpatului, liberarea de răspundere penală a inculpatului de către prima instanță este neechitabilă și nejustificată;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2020, a fost admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura raionului Orhei, Dodon Svetlana împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 februarie 2020, casând total sentința nominalizată, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rudi Gheorghe a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod Penal al RM, fiind-ui stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ce constituie 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță, nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod Penal, respectiv, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, ceea ce a dus la aplicarea eronată a prevederilor art. 55 Cod Penal în privința inculpatului Rudi Gheorghe.

Subsecvent, instanța de apel a remarcat că, în contextul în care partea vătămată Bargan Alexandru a indicat la faza urmăririi penale că prejudiciul cauzat prin infracțiune de către inculpatul Rudi Gheorghe constituie suma de 8 000 lei, iar inculpatul a indicat în ședința de judecată că nu a reparat prejudiciul cauzat, se atestă că una din condițiile obligatorii pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod Penal *„repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune”* în speța dată nu este întrunită.

Referitor la poziția expusă de către prima instanță precum că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă în condițiile liberării de răspundere penală cu atragerea la răspundere contravențională, instanța de apel, în baza materialelor administrate la cauza penală a constatat contrariul, or, recunoașterea vinovăției și căința sinceră manifestată de inculpatul Rudi Gheorghe nu poate echivala cu constatarea faptului că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă în condițiile liberării de răspundere penală, dat fiind faptul că, acest fapt urmează a fi constatat în coraport cu toate datele din dosarul penal.

Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind aplicarea în privința inculpatului Rudi Gheorghe a pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni și cu aplicarea art. 90 Cod Penal să fie suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 1 (unu) an, instanța de apel a precizat că o astfel de pedeapsă este prea aspră și inechitabilă în raport cu personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina în comiterea infracțiunii și s-a căit sincer de cele comise, iar careva circumstanțe agravante în privința acestuia nu au fost reținute.

5. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la 24 iunie 2020, a fost atacată cu recurs ordinar, de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 10), 11) Cod de procedură penală, menționând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele

pe care se întemeiază soluția, în partea ce ține de individualizarea pedepsei stabilite inculpatului, ordine în care, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

În motivarea recursului depus, recurentul a invocat că:

- prima instanță corect a apreciat alegațiile părții acuzării, cu privire la insuficiența măsurilor prevăzute de norma contravențională pentru corectarea și reeducarea inculpatului, or, caracteristica și comportamentul inculpatului în viziunea instanței, denotă conștientizarea celor comise, dânsul fiind la prima abatere de la lege, nu a fost atras anterior nici măcar la răspundere contravențională, a recunoscut din start vina și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, se căiește sincer de cele comise, astfel că aplicarea răspunderii penale în cazul de față ar fi neechitabilă, urmând a-i fi acordată o șansă pentru a dovedi că comportamentul infracțional realizat a fost o greșeală, care în viitor nu se va repeta;

- instanța de apel și-a motivat decizia adoptată prin faptul că, partea vătămată deși nu a înaintat careva pretenții civile, a declarat că față de Rudi Gheorghe nu are careva pretenții atât materiale cât și morale, a spus că prejudiciul cauzat prin acesată infracțiune este de 8000 lei și că încă pîna la momentul de față nu a fost reparat. Mai mult decât atât, partea vătămată expres în cadrul urmăririi penale a scris cerere prin care solicită de a nu fi recunoscută ca parte civilă, deoarece față de Rudi Gheorghe nu are careva pretenții.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen. Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul a indicat ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10), 11) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în partea ce ține de individualizarea pedepsei stabilite inculpatului, ordine în care, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile și motivele invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor, or, la judecarea apelului declarat, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă în partea individualizării pedepsei în privința lui Rudi Gheorghe în limitele sancțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului Rudi Gheorghe, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

În acest context, Colegiul penal relevă că, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Colegiul penal consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că „în privința inculpatului este posibilă aplicarea prevederilor art. 55 alin. (1) Cod penal”, deoarece conform prevederilor art. 55 Cod penal „*persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, 303, 314, art.*

326 alin. (1) și (11), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335¹ alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale”.

În acest sens, Colegiul penal conchide că, legiuitorul a lăsat la discreția instanței posibilitatea liberării de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională a persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, ținându-se cont de toate circumstanțele cauzei, această normă neurmând a fi înțeleasă ca o obligație a instanței de judecată.

În continuitatea ideilor expuse, Colegiul penal atestă, că Rudi Gheorghe a omis să repare prejudiciul cauzat prin fapta infracțională comisă. Astfel, Colegiul penal conchide asupra imposibilității aplicării art. 55 din Codul penal, or, pentru aplicarea normei precitate sunt necesare întrunirea cumulativă a anumitor condiții, cum ar fi: „...și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale”

În aceste condiții Colegiul penal notează ca fiind cert faptul că prin infracțiunea comisă de către Rudi Gheorghe a fost cauzat un prejudiciu, iar argumentul recurentului precum că „partea vătămată expres în cadrul urmăririi penale a scris cerere prin care solicită de a nu fi recunoscută ca parte civilă, deoarece față de Rudi Gheorghe nu are careva pretenții”, nu exclude faptul adresării acesteia în instanța de judecată pentru revendicarea drepturilor prevăzute de art. 221 alin. (5) Cod de procedură penală

Subsidiar, Colegiul penal consideră corecte concluziile instanțelor de fond referitoare la neaplicarea în privința inculpatului Rudi Gheorghe a prevederilor art. 55 Cod penal, concluzii pe care Colegiul penal, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza „Albert vs. România” din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, Colegiul penal consideră concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa fiind juste, lipsind temeiuri de fapt și de drept care ar genera intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel, recursul urmând a fi declarat inadmisibil ca vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Căpățînă Ion în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2020, în cauza penală în privința lui *Rudi Gheorghe xxxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 martie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda